

Metsien monimuotoisuuden turvaamisen keinot ja yhteiskunnalliset vaikutukset

Metsä/Essi Puranen

METLA

metsä • tieto • osaaminen • hyvinvointi

Metsien monimuotoisuuden turvaamisen keinot ja yhteiskunnalliset vaikutukset

Metla on tutkinut metsien monimuotoisuuden turvaamisen eri toimijoille aiheuttamia taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia. Perinteinen metsätalous on merkittävä työllisyyden ja tulon lähde suomalaisille. Monimuotoisuuden turvaamisessa tarvitaan kustannustehokkaita keinoja, joilla voidaan saavuttaa asetetut ekologiset tavoitteet ja jotka myös auttavat vähentämään kielteisiä tulo- ja työllisyysvaikutuksia.

Monimuotoisuuden turvaamisen kannalta yhteiskunnallinen hyväksyttävyyden on tärkeä tekijä. Kyselytutkimusten mukaan valtaosa kansalaisista kannattaa eteläisen Suomen metsien suojelun lisäämistä, mieluiten käyttämällä vapaaehtoisia sopimuksia ja neuvontaa. Metsänomistajille tärkeitä asioita ovat sopimusten vapaaehtoisuus, määräaikaisuus ja mahdollisuus säilyttää kohteen omistusoikeus.

Metsänomistajan vapaaehtoisuuteen perustuvasta METSO-ohjelmasta saatujen kokemusten mukaan käytössä on hyvä olla nykyisen mukaisesti sekä määräaikaista että pysyviä keinoja, joista voidaan kohteen luonnonarvot ja metsänomistajan tavoitteet huomioon ottaen löytää sopiva vaihtoehto.

Metsämaan käytön lisärajoitukset vähentävät metsien talouskäytön mahdollisuuksia ja myös markkinoille tulevaa puun tarjontaa. Tutkimusten mukaan Etelä-Suomen metsien suojeluasteen muutaman prosenttiyksikön lisäämisen vaikutukset puumarkkinoihin, metsäsektoriin tai kansantalouteen olisivat verrattain pieniä. Paikalliset vaikutukset voivat silti olla merkittäviä. Paikallistasolla syntyviä taloudellisia menetyksiä voidaan osittain korvata luonto- tai matkailuyrittäjyydellä, vaikkakin näiden merkitys korvaavina tulolähteinä on melko pieni. Suojelualueilla on kuitenkin monitahoinen sosiaalinen ja kulttuurinen merkitys lähialueelleen.

Luonnon monimuotoisuus voidaan ottaa talousmetsien käsitelystä aiempaa enemmän huomioon. Tavoite voidaan sisällyttää metsänomistajan kanssa tehtävään tilatason metsäsuunnitteluun.

Tutkimusohjelmassa kehitettiin metsätilan hoidossa ja käytännön metsäsuunnittelussa hyödynnettävää työkalua metsänomistajan avuksi suojelupäätösten tekemiseen.

Tulokset pähkinäkuoressa

- Monimuotoisuuden turvaamisen keinojen yhteiskunnallinen hyväksyttävyyden on tärkeää
- Joustavat sopimusehdot ja vapaaehtoisuus lisäävät monimuotoisuuden turvaamisen hyväksyttävyyttä metsänomistajan näkökulmasta
- Metsien monimuotoisuuden lisäämisellä on hyvinvointivaikutuksia kansalaisille
- Metsien käytön lisärajoitusten vaikutukset talouteen ovat valtakunnan tasolla suhteellisen pieniä
- Suojelun taloudellisesti optimaalisella kohdentamisella alueittain voidaan lisätä kustannustehokkuutta valtakunnan tasolla, mutta vaikutukset paikallistalouteen voivat olla suuria
- Mahdollisia taloudellisia menetyksiä voidaan osin korvata luonto- tai matkailuyrittäjyydellä
- Päätöstukityökalujen käytöllä voidaan edistää monimuotoisuuden turvaamista metsätilan hoidossa

Tutkimusohjelma päättyi vuonna 2010, mutta Metlassa jatketaan METSO-ohjelman seuranta ja tutkimusta METSO-hankkeissa, www.metla.fi/tutkimus/metso/

Lisätietoja

MMT Riitta Hänninen
Metsätutkimuslaitos, Metla
Jokiniemenkuja 1, PL 18, 01301 Vantaa
riitta.hanninen@metla.fi
puh. 050 391 2232

